

VENDIM
Nr.4, datë 24.6.2009

NË EMËR TË REPUBLIKËS

Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë, të përbëra nga:

Shpresa Beçaj	Kryesuese
Gani Dizdari	Anëtar
Spiro Spiro	Anëtar
Evjeni Sinoimeri	Anëtare
Besnik Imeraj	Anëtar
Ardian Dvorani	Anëtar
Fatos Lulo	Anëtar
Ardian Nuni	Anëtar
Guxim Zenelaj	Anëtar
Majlinda Andrea	Anëtare
Andi Çeliku	Anëtar
Arjana Fullani	Anëtare
Evelina Qirjako	Anëtare
Mirela Fana	Anëtare

në seancën gjyqësore të datës 24.6.2009 morën në shqyrtim çështjen penale me:

KËRKUES: Erjon Dulaj

OBJEKTI: Kundërshtimi i vendimit nr.2, datë 6.1.2009 të Gjykatës së Apelit për Krime të Rënda Tiranë për caktimin e masës së sigurimit.

AKUZUAR: Për veprën penale të parashikuar nga nenet 283/a/2 dhe 278/a/2 të Kodit Penal.

Gjykata e Shkallës së Parë për Krime të Rënda Tiranë, me vendimin nr.252, datë 11.12.2008, ka vendosur:

- Caktimin e masës së sigurimit personal “Arrest në burg” ndaj personit nën hetim Erjon Dule, pasi dyshohet se ka kryer veprat penale të parashikuara nga nenet 283-a/2 dhe 278-a/2 të Kodit Penal.

- Kundër këtij vendimi lejohet ankimi në Gjykatën e Apelit për Krime të Rënda Tiranë, brenda 10 ditëve, duke filluar ky afat nga dita e zbatimit të vendimit.

Gjykata e Apelit për Krime të Rënda Tiranë, me vendimin nr.2, datë 6.1.2009, ka vendosur:

- Mospranimin e ankimit ndaj vendimit nr.252, datë 11.12.2008 të Gjykatës së Shkallës së Parë për Krime të Rënda Tiranë.

Kundër këtij vendimi ka paraqitur rekurs mbrojtësi i caktuar kryesisht nga personi nën hetim Erjon Dule dhe ka kërkuar prishjen e tij, duke paraqitur këto shkaqe:

- Është shkelur një nga të drejtat themelore të shtetasve dhe që lidhet me një proces të drejtë, të hapur dhe të barabartë.

- Gjykata e Apelit duhet ta shqyrtonte çështjen, pasi ankimi është paraqitur brenda afatit dhe pasi kemi marrë dijeni për vendimin e shkallës së parë.

- Masa e sigurimit personal është vendosur jashtë afateve procedurale të hetimit.

KOLEGJET E BASHKUARA TË GJYKATËS SË LARTË,

pasi dëgjuan relacionin e anëtarëve Spiro Spiro dhe Ardian Dvorani, prokurorin Artur Selmani që kërkoi lënien në fuqi të vendimit të Gjykatës së Apelit për Krime të Rënda Tiranë, avokatin Sazan Aliko që kërkoi prishjen e të dy vendimeve dhe rrëzimin e kërkesës për caktim të masës së sigurimit personal “arrest në burg” për të pandehurin Erjon Dulaj dhe si shqyrtoi në tërësi çështjen,

VËREJNË:

Organi i prokurorisë Vlorë ka filluar procedimin penal në ngarkim të shtetasit Erjon Dulaj, duke e akuzuar për kryerjen e veprës penale të parashikuar nga nenet 283/a-2 dhe 278/a-2 të Kodit Penal. Duke arsyetuar se ekzistojnë dyshime të bazuara në prova se ky shtetas, në bashkëpunim edhe me persona të tjerë, ka tentuar të trafikojë lëndë narkotike dhe armë, organi akuzës ka kërkuar në gjykatë që ndaj tij të caktohet si masë sigurimi personal ajo e arrestit në burg.

Gjykata e Shkallës së Parë për Krime të Rënda Tiranë, duke çmuar se ekzistojnë kushtet që kërkon dispozita e nenit 228/1 të Kodit të Procedurës Penale dhe pasi ka vlerësuar kriteret që kërkon dispozita e nenit 229 dhe 230 të Kodit të Procedurës Penale, ka caktuar ndaj personit nën hetim si masë të sigurimit personal atë të “arrestit në burg”. Vendimi është dhënë në mungesë të personit nën hetim.

Pasi është vënë në dijeni të këtij vendimi (sipas mbrojtjes, dijenia është marrë pasi organet e policisë kanë shkuar në shtëpinë e tij për të ekzekutuar vendimin e gjykatës), mbrojtësi i caktuar kryesisht nga personi nën hetim Erjon Dulaj ka paraqitur ankim në Gjykatën e Apelit për Krime të Rënda Tiranë.

Kjo Gjykatë, me arsyetimin se ndaj këtij vendimi mbrojtësi nuk legjitimohej për të ushtruar ankim pasi nuk ishte njoftuar sipas dispozitave procedurale penale, ka vendosur mospranimin e ankimit.

Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, duke konstatuar se në praktikën e disa gjykatave, por edhe nga Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, interpretimi i pikave 1 dhe 2 të nenit 249 të Kodit të Procedurës Penale është i ndryshëm, vendosi ta dërgojë çështjen për gjykim në Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë për njësimin e praktikës duke shtruar për unifikim:

1. Vendimi për caktimin e masës së sigurimit personal ndaj një personi në mungesë a është i ankimueshëm para se të ekzekutohet?

2. Nëse personi ndaj të cilit është vendosur masa e sigurimit personal vihet në dijeni të vendimit të gjykatës jo në mënyrën që përcakton neni 141 i Kodit të Procedurës Penale dhe i fshihet ekzekutimit të këtij vendimi, a ka të drejtë ta ankimojë atë para se të ekzekutohet?

Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë çmojnë se përfundimi i arritur nga Gjykata e Apelit për Krime të Rënda Tiranë, e cila ka vendosur mospranimin e ankimit kundër vendimit nr.252, datë 11.12.2008 të Gjykatës së Shkallës së Parë për Krime të Rënda Tiranë, vjen si rezultat i kuptimit dhe zbatimit të gabuar të dispozitave ligjore që lidhen me mënyrën e caktimit të masave të sigurimit, verifikimit të tyre nga gjykata dhe së drejtës së ankimit që kanë palët në këtë lloj gjykimi.

Kodi i Procedurës Penale ka parashikuar dy mënyra për caktimin e masave të sigurimit personal. Mënyra e parë dhe që është rregulli për caktimin e masave të sigurimit është ajo që parashikohet nga neni 244 e vijues i këtij kodi. Sipas këtij rregullimi është prokurori i cili, mbasi ka vlerësuar në mënyrë të njëanshme se në ngarkim të personit ndaj të cilit zhvillohen hetimet për një vepër të caktuar penale ekziston dyshimi i bazuar në prova për kryerjen e veprës penale, duke pasur parasysh kushtet dhe kriteret që parashikon Kodi i Procedurës Penale, në nenet 228 e vijues të tij, i bën kërkesë gjykatës që të caktojë një masë sigurimi personal me qëllim që të garantojë nevojat e sigurimit. Në këtë rast gjykata verifikon nëse ekzistojnë realisht nevojat e sigurimit dhe nëse ekzistojnë kushtet për caktimin e masës së sigurimit personal dhe duke verifikuar rrethanat faktike, përcakton llojin e masës së sigurimit në përputhje me kriteret ligjore, me kushtin e vetëm që masa të mos jetë më e rëndë se ajo që kërkohet nga prokurori.

Kjo procedurë që ndiqet për caktimin e masës së sigurimit nuk bazohet në parimin e kontradiktorialitetit dhe nuk garantohen të drejta themelore që ka personi ndaj të cilit caktohet masa e sigurimit për t’u dëgjuar, për t’u mbrojtur vetë ose me avokat, për të ngritur pretendime dhe paraqitur prova, pasi në vetvete kjo procedurë e caktimit të masës së sigurimit nuk është një gjykim i mirëfilltë me elementet që ai ka të përcaktuara sipas Kodit të Procedurës Penale, për shkak se nevojat e sigurimit, këtë fazë të procedimit e konsiderojnë sekret dhe nuk e detyrojnë as prokurorin dhe as gjykatën të njoftojnë të pandehurin dhe mbrojtësin e tij lidhur me këtë veprim procedural. Ky rregullim ligjor është logjik, sepse në themel do të garantojë që një person që dyshohet të ketë kryer një vepër penale, të mos kryejë një vepër tjetër, të mos vërë në rrezik marrjen ose vërtetësinë e provës

apo t'i largohet dhe shmanget procedimit penal. Këto janë dhe shkaqet që prokurori, edhe pse nuk kemi një gjykim me palë, duhet t'u parashtrijë dhe provojë gjykatës se ekzistojnë, së bashku ose veçmas, kushtet dhe kriteret për caktimin e një mase të sigurimit personal.

Të drejtat e të pandehurit, për t'i garantuar një proces të rregullt me zbatimin e normave kushtetuese dhe atyre ndërkombëtare, për të mbrojtur dhe garantuar liritë në një procedim penal, ligjvënësi i ka përcaktuar në një fazë të dytë, e cila parashikohet në nenin 248 të Kodit të Procedurës Penale, sipas së cilës gjykata detyrohet që jo më vonë se tri ditë nga zbatimi i masës, të marrë në pyetje personin për të cilin është vendosur arresti në burg ose në shtëpi dhe nëpërmjet kësaj të verifikojë kushtet dhe kriteret për zbatimin e kësaj mase në raport me nevojat e sigurimit. Mënyra e dytë që Kodi i Procedurës Penale parashikon për caktimin e masave të sigurimit, përgjithësisht, është nëpërmjet verifikimit të veprimeve me iniciativë të policisë gjyqësore në rastet e arrestimit në flagrancë apo të ndalimit të personit të dyshuar për një vepër penale, i cili ka rrezik ikeje. Në këtë rast, gjykata kryen dy funksione brenda një gjykimi, së pari verifikon nëse veprimet për heqjen e lirisë së personit janë ose jo në përputhje me ligjin, nga ana tjetër mbi kërkesën e prokurorisë, gjykata verifikon nëse nevojat e sigurimit e kërkojnë ose jo që ndaj personit të caktohet një masë e sigurimit personal. Ky gjykim si për fazën e parë të tij, ashtu dhe për fazën e dytë është një gjykim që bazohet mbi parimet e procedimit penal dhe gjykata e zhvillon gjykimin me prezencën si të prokurorit, ashtu edhe të personit të ndaluar ose të arrestuar, ku të dyja palëve, si akuzës edhe mbrojtjes, i garantohet e drejta që pretendimet e tyre t'i parashtrijë gjykatës në mënyrë të barabartë, duke iu dhënë e drejta të paraqesin prova dhe të kundërshtojnë njëra-tjetrën, bazuar në parimin e një procesi të rregullt gjyqësor.

Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë e çmuan të parashtrijë sa më sipër, në mënyrë të përmbledhur, procedurat e ndryshme të caktimit të masës së sigurimit, me qëllim që të evidentojnë dallimin thelbësor që ato kanë me njëra-tjetrën, por që pavarësisht nga kjo, në thelb, në asnjërin rast, e drejta kushtetuese për të ankuar vendimin e gjykatës, nuk mohohet.

Është e vërtetë se në rastin e caktimit të masës së sigurimit personal jo si përjashtim, pra jo në kushtet e flagrancës, kërkesa e prokurorit dhe vendimi i gjykatës nuk i njoftohen personit ndaj të cilit kërkohet apo vendoset caktimi i një mase sigurimi. Këto janë veprime sekrete të cilat për shkak se masa duhet të ekzekutohet dhe për shkak se marrja dijeni përpara ekzekutimit nga personi ndaj të cilit është caktuar një masë mund ta bënte të pamundur ekzekutimin e saj, nuk kërkojnë njoftimin paraprak të personit. Jo pa qëllim ligjvënësi ka parashikuar që të drejtat, personi ndaj të cilit është caktuar një masë sigurimi në këto kushte, mund t'i mbrojë gjatë gjykimit të vleftësimit të masës nga gjykata brenda tre ditëve nga ekzekutimi i saj.

Megjithatë, çdo rregull ka përjashtimin e tij dhe këtë ka parashikuar ligjvënësi kur ka formuluar paragrafin e parë të nenit 249, nëpërmjet të cilit ka parashikuar që palët, përfshi këtu edhe të pandehurin dhe mbrojtësin e tij, kanë të drejtë që, brenda një afati 10-ditor nga zbatimi ose njoftimi i vendimit të gjykatës, të ankojnë vendimin në gjykatën më të lartë. Në këtë dispozitë ka dy momente të rëndësishme lidhur me të drejtën e ankimit, atë të zbatimit të masës dhe të njoftimit të saj. Zbatimi, pra, ekzekutimi i masës së sigurimit është rrjedha logjike e rregullit që ky vendim i marrë pa prezencën e personit të sjellë efektet që ligji dhe fakti kërkon, pra arrestimin e tij. Nga ana tjetër, ligjvënësi ka bërë përjashtimin edhe këtu nga rregulli kur ka përcaktuar se nuk është vetëm momenti i ekzekutimit ai që merret në konsideratë, por edhe njoftimi i personit ndaj të cilit është caktuar masa. Nëse në rastin e ekzekutimit situata është e qartë dhe nuk ka vend për të interpretuar në mënyrë unifikuese, momenti i dytë që lidhet me pamundësinë e ekzekutimit të saj dhe se çfarë ndodh më pas, vlerësojmë se është e nevojshme që praktika gjyqësore të jetë e unifikuar në kuptimin e dispozitave përkatëse ligjore, me qëllim që të evitohen qëndrime të ndryshme në situata të ngjashme.

Kolegjet e Bashkuara, për të interpretuar kuptimin që ka dispozita e nenit 249, paragrafi i parë dhe i dytë, vlerëson se ajo duhet parë në unison me dispozita të tjera të Kodit të Procedurës Penale dhe bazuar mbi parimet e procedimit penal, si dhe të drejtat dhe liritë themelore të njeriut.

Në nenin 8 të Deklaratës Universale për të Drejtat e Njeriut, si dhe në nenin 13 të Konventës Europiane për të Drejtat e Njeriut, parashikohet e drejta e ankimit efektiv ndaj vendimit të gjykatës. Kurse në nenin 2 të Paktit Ndërkombëtar për të Drejtat Civile e Politike, përcaktohet për shtetet detyrimi që të garantojnë nëpërmjet organeve kompetente gjyqësore, administrative ose legislative të

drejtën e individit për të ushtruar ankim, si dhe krijimin e mundësive për gjykimin e tij. Të njëjtin qëndrim mban edhe Kushtetuta e Shqipërisë, e cila në nenin 43 ka parashikuar se: “Kushdo ka të drejtë të ankohet kundër një vendimi gjyqësor në një gjykatë më të lartë, përveçse kur në Kushtetutë parashikohet ndryshe.” Për të garantuar këtë të drejtë, Kodi i Procedurës Penale ka një sërë dispozitash të cilat e bëjnë efektive atë. Sipas nenit 242 të Kodit të Procedurës Penale, kur personi ndaj të cilit është marrë një masë sigurimi personal nuk gjendet nga oficeri ose agjenti i policisë gjyqësore, mbahet një procesverbal, i cili duhet të tregojë në mënyrë të hollësishme veprimet që janë bërë me qëllim gjetjen e personit dhe vënien në ekzekutim të vendimit të gjykatës. Ky procesverbal i dërgohet gjykatës që ka dhënë vendimin, e cila verifikon nëse kërkimet e bëra kanë qenë të plota ose jo dhe, në eventualitetin se ato kanë qenë të mjaftueshme, gjykata vendos deklarin e ikjes së personit. Nga ky moment nuk ka më një vendim sekret për t’iu vënë në ekzekutim dhe ky është momenti që gjykata, me aktin e deklarimit të ikjes, është e detyruar që personit të deklaruar i ikur t’i caktojë mbrojtës dhe urdhëron depozitimin e vendimit në sekretarinë e gjykatës. Qëllimi që ligjvënësi ka bërë këtë rregullim është që ta garantojë individin nga një masë sigurimi që i privon lirinë personale, e cila nuk mundet të zgjasë pafundësisht pa iu nënshtruar verifikimit real të drejtësisë dhe ligjshmërisë së saj. Kjo pasi, sikurse arsyetuar më sipër është një masë e caktuar pa praninë e të pandehurit dhe mbrojtësit të tij. Një masë e tillë, duke riafirmuar qëndrimin që kanë mbajtur Kolegjet e Bashkuara se masa e sigurimit nuk është dënim apo ndëshkim për personin që dyshohet se ka kryer një veprë penale, por është një masë që jepet mbi kushte dhe kritere saktësisht të përcaktuara, nuk mund të qëndrojë pa u verifikuar duke u lidhur vetëm me ekzekutimin e saj. Pranuam se kjo është një masë, e cila caktohet pa praninë e personit dhe mbrojtësit të tij dhe se vetëm mbas ekzekutimit të saj, gjykata verifikon kushtet dhe kriteret e caktimit të kësaj mase. Në qoftë se do të prananim edhe se vetëm mbas ekzekutimit dhe verifikimit nga gjykata të kushteve dhe kriterëve të caktimit të masës lind e drejta e personit për ta ankuar vendimin në gjykatën më të lartë, do të prananim që vendimi i gjykatës për caktimin e masës së sigurimit pa prezencën e të pandehurit të mos verifikohet nga gjykata më e lartë për të gjithë periudhën deri në ekzekutimin e saj, e cila mund të ishte edhe disavjeçare. Kjo bie ndesh jo vetëm me të drejtat që ka individit në procesin penal, por edhe me kuptimin që ka vetë masa e sigurimit personal, kushtet, kriteret e caktimit të saj, si dhe nevojat e sigurimit për mbajtjen, ndryshimin apo heqjen e saj gjatë gjithë fazave të procedimit penal. Një vendim i njëanshëm në këtë rast do të kishte efekte më të gjata se sa një vendim i marrë në kushte kur të gjitha palët janë prezent. Nga ana tjetër, nëse do prananim që ky vendim është i paankimueshëm derisa nuk është ekzekutuar, do të mohonim disa nga elementet thelbësore të institutit të caktimit dhe të vazhdimin të masave të sigurimit personal. Kjo do të sillte automatikisht jo vetëm pamundësinë e personit ndaj të cilit është caktuar masa për t’u ankuar ndaj saj, por edhe pamundësinë e gjykatës që në zbatim të detyrimeve të parashikuara nga neni 249/6 i Kodit të Procedurës Penale të bënte verifikimin periodik të kushteve të zbatimit të masës, si dhe do të transformonte vendimin e gjykatës së dhënë pa praninë e personit në një vendim dënimi, dhe jo caktimi mase sigurimi.

Për të evituar këtë, ligjvënësi ka përcaktuar detyrime ndaj organit që merret me ekzekutimin e vendimeve gjyqësore. Ai duhet ta vërë në ekzekutim vendimin e caktimit të masës së sigurimit dhe në pamundësi të kësaj, të plotësojë procedurat për të bërë të mundur që vazhdimi i procedimit të jetë në përputhje me të gjitha kërkesat që parashikon Kodi i Procedurës Penale për garantimin e një procesi të rregullt. Jo pa qëllim ligjvënësi e ka lidhur në paragrafin e dytë të nenit 249 të Kodit të Procedurës Penale me rregullimet që parashikon neni 141 i Kodit të Procedurës Penale, për mënyrën e njoftimit të personit ndaj të cilit është caktuar një masë sigurimi pa prezencën e tij dhe që është deklaruar i ikur me vendim gjyqësor. Këto dispozita duhen parë të lidhura me njëra-tjetrën dhe veprimet që kryhen kalojnë në disa faza. Së pari, mbi kërkesën e prokurorit, në mënyrë sekrete, caktohet një masë sigurimi personal me qëllim që ajo të ekzekutohet dhe më pas, nëse një gjë e tillë nuk bëhet dot e mundur, ligji parashikon që mbi njoftimin e organit që ekzekuton masën, gjykata është e detyruar të deklarojë ikjen dhe të caktojë mbrojtës për të pandehurin dhe së fundi, mënyra sesi njoftohet personi i ikur dhe detyrimi për ta bërë atë përcaktohet sipas dispozitës së nenit 141 që referon vetë neni 249/2 i Kodit të Procedurës Penale. Pra njoftimi i personit mbasi ai është deklaruar i ikur nuk është me vlerësim, por detyrim i organit procedues sipas kërkesave që parashikon ligji.

Marrë për bazë sa më sipër, rezulton se dispozita e nenit 249 të Kodit të Procedurës Penale,

kur bën fjalë për të drejtën e ankimit brenda 10 ditëve nga zbatimi ose njoftimi i vendimit të gjykatës merr kuptim të plotë jo vetëm për zbatimin, por edhe për njoftimin e vendimit. Është lehtësisht e kuptueshme se ndjekja e procedurës nga organet e procedimit në rastet e moszbatimit të vendimit për caktimin e masës së sigurimit sjell si përfundim detyrimin për njoftim të të pandehurit lidhur me këtë masë, e për rrjedhojë, automatikisht edhe të drejtën kushtetuese dhe ligjore që brenda një afati të caktuar ai të ankimojë vendimin në një gjykatë më të lartë.

Bazuar sa më sipër, Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë arrijnë në përfundimin unifikues se **vendimi për caktimin e masës së sigurimit personal është një vendim i ankimueshëm edhe nëse ai nuk është zbatuar, me kushtin që personi ndaj të cilit është dhënë vendimi të jetë vënë në dijeni, pasi të jetë deklaruar me vendim gjykate ikja e tij.**

Në çështjen në shqyrtim rezulton se si organi i hetimit, ashtu edhe gjykata nuk kanë zbatuar detyrimet që vijnë si më sipër nga Kodi i Procedurës Penale. Ato nuk kanë kuptuar, e për pasojë nuk kanë ndjekur rregullimin që parashikon ligji lidhur me zbatimin e masës së sigurimit dhe efekteve që vijnë, e për pasojë detyrimeve që lindin kur masa nuk mund të zbatohet pasi personi nuk gjendet. Ndërkohë i pandehuri Erjon Dule ka marrë dijeni në rrethana të caktuara (sipas tij, mbasi oficerët e policisë gjyqësore kanë shkuar për të ekzekutuar vendimin e gjykatës në vendin e banimit të tij), gjë që e provon me ankimin që ka paraqitur në gjykatë me të cilin kundërshton masën e sigurimit personal. Lind pyetja se si do të veprohet, a ka të njëjtat efekte sentenca unifikuese, edhe pse në rastin në shqyrtim nuk janë kryer veprimet dhe nuk janë marrë vendimet që ligji parashikon kur masa e sigurimit nuk mund të zbatohet për shkak se personi nuk gjendet? A mund të kuptohet në mënyrë të njëjtë njoftimi i të pandehurit për vendimin me marrjen dijeni prej tij të vendimit dhe pasojat që vijnë me këtë rast?

Kolegjet e Bashkuara çmojnë se e rëndësishme për të garantuar liritë e individit në procesin penal është që ai të ushtrojë të drejtat e tij dhe që këto duhet t'i garantojë organi procedues, por me eventualitetin kur ky organ nuk e ka bërë dhe personi gjithsesi bie në dijeni të një vendimi, i cili është i ankimueshëm, ai ose mbrojtësi i tij kanë të drejtë të kërkojnë verifikimin e vendimit në fjalë nga gjykata më e lartë. Nga tërësia e tyre, rregullimet procedurale penale dhe që lidhen me njoftimin e akteve të pandehurit, janë detyrime që ligjvënësi i ka ngarkuar organit procedues me qëllim garantimin e së drejtës së personit për t'u vënë në dijeni për të gjitha aktet procedurale në ngarkim të tij. Nëse do të rezultonte e provuar se personi i interesuar ka marrë dijeni për aktin, e veçanërisht kur është ai vetë që e pranon një fakt të tillë, njoftimi i aktit konsiderohet i realizuar.

Është në detyrimin e vetë personit ose mbrojtësit të tij të provojë momentin e marrjes dijeni e lidhur kjo me afatin 10-ditor për të ankimuar vendimin e gjykatës. Pranimi i së kundërtës do të sillte efektin që ka sjellë në këtë çështje, ku edhe pse organet proceduese kanë pasur detyrimin ta njoftojnë të pandehurin lidhur me vendimin, nuk e kanë bërë duke i mohuar të drejtën e një ankimi. Kjo vjen ndesh me dispozitat e nenit 247, 249, si dhe nenit 43 të Kushtetutës.

Bazuar në arsyetimin e mësipërm, Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë arrijnë në përfundimin unifikues se **e drejta për të ankuar vendimin e caktimit të masës së sigurimit nga personi ndaj të cilit është caktuar kjo masë në mungesë lind brenda 10 ditëve nga njoftimi apo marrja dijeni e vendimit prej tij ose mbrojtësit.**

Në çështjen në ngarkim të të pandehurit Erjon Dulaj, Gjykata e Apelit për Krime të Rënda Tiranë, duke mos pranuar të shqyrtojë ankimin e paraqitur nga mbrojtësi i të pandehurit, ka vepruar ndesh me dispozitën e nenit 420/1-a të Kodit të Procedurës Penale. Mbrojtësi i të pandehurit Erjon Dulaj është i legjitimuar të bëjë ankim ndaj vendimit të Gjykatës së Shkallës së Parë për Krime të Rënda Tiranë, e për këtë shkak, vendimi i Gjykatës së Apelit për Krime të Rënda Tiranë duhet të priset dhe aktet t'i dërgohen për rishqyrtim asaj gjykate për ta gjykuar me një tjetër trup gjykues. Duke pranuar që i pandehuri ka të drejtë të ankohet ndaj vendimit të gjykatës për caktimin e masës së sigurimit edhe pa u zbatuar kjo masë, në rast se provon marrjen dijeni, gjykata nuk mund t'i mohojë këtë të drejtë mbrojtësit të të pandehurit, i cili, për efekt të ligjit barazohet me të. Në këtë përfundim Kolegjet e Bashkuara arrijnë bazuar edhe në vendimin nr.15, datë 17.4.2003 të Gjykatës Kushtetuese, sipas të cilit, ndër të tjera, është theksuar se : "...moslejimi i mbrojtësit për të bërë ankim ndaj vendimit të gjykatës, të dhënë në mungesë të të akuzuarit, në kushtet e nenit 410/2 të Kodit të Procedurës Penale, e vë njërën palë në pozitë të pabarabartë me palën tjetër.".

PËR KËTO ARSYE,

Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë, mbështetur në nenin 438 dhe 441/ç të Kodit të Procedurës Penale,

VENDOSI:

Prishjen e vendimit nr.2 datë, 2.1.2009 të Gjykatës së Apelit për Krime të Rënda Tiranë dhe kthimin e akteve për rishqyrtim në atë gjykatë me tjetër trup gjykues.

Ky vendim të dërgohet për botim në Fletoren Zyrtare për njësimin e praktikës gjyqësore.

Anëtarë pro: Shpresa Beçaj (kryesuese), Evjeni Sinoimeri, Evelina Qirjako, Arjana Fullani, Gani Dizdari, Besnik Imeraj, Fatos Lulo, Ardian Nuni, Guxim Zenelaj.

Anëtarë kundër: Majlinda Andrea, Mirela Fana, Spiro Spiro, Ardian Dvorani, Andi Çeliku.

MENDIM PAKICE

Në vendimin nr.4, datë 24.6.2009 (unifikues) të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë, Ne, Spiro Spiro, Ardian Dvorani, Majlinda Andrea, Mirela Fana dhe Andi Çeliku - gjyqtarë në pakicë, nuk jemi dakord me vendimin 4/24.06.2009 (unifikues) të marrë me votat e shumicës së Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë (me të cilin u prish vendimi 2.1.2009 i Gjykatës së Apelit për Krime të Rënda Tiranë dhe iu kthyen aktet për rishqyrtim po asaj gjykate), për arsyet si më poshtë:

Sipas mendimit të pakicës, duke pranuar legjitimitimin e mbrojtësit të të arrestuarit Erjon Dulaj, për të bërë ankim kundër vendimit 252/11.12.2008 të Gjykatës së Shkallës së Parë për Krime të Rënda Tiranë, shumica ka tejkaluar kufijtë e kuptimit të dispozitave të neneve 246 dhe 249 të Kodit të Procedurës Penale.

Ndërsa, me të drejtë, shumica, teorikisht, pranon që, sipas nenit 246 të Kodit të Procedurës Penale, "...kur personi ndaj të cilit është marrë masa e sigurimit (gabimisht shprehet: një masë sigurimi)" nuk gjendet, nga oficeri ose agjenti i policisë gjyqësore mbahet një procesverbal, i cili duhet të tregojë, në mënyrë të hollësishme, veprimet që janë bërë me qëllim gjetjen e personit dhe vënien në ekzekutim të vendimit të gjykatës, procesverbal i cili i dërgohet gjykatës që ka dhënë vendimin, për të vendosur deklarin e ikjes së këtij personi", në zbatimin e përmbajtjes së kësaj dispozite në çështjen objekt shqyrtimi, praktikisht, ka tejkaluar kufijtë e përmbajtjes shumë të qartë të saj.

Kështu, nga aktet rezulton që mbrojtësi i të arrestuarit Erjon ka paraqitur ankim kundër vendimit të gjykatës së shkallës së parë, ende pa u vënë në dijeni të faktit që ekzistonte një vendim arresti kundër tij, nëpërmes, pikërisht, procedurave të ligjshme që parashikohen në nenin 246 të Kodit të Procedurës Penale.

Pretendimi, sipas të cilit i arrestuari u vu në dijeni të këtij fakti, pasi, sipas tij, punonjës të policisë kishin shkuar në banesë, jo vetëm që nuk u shoqërua me ndonjë dokument të lënë prej tyre apo ndonjë provë tjetër, por, bazuar në kronologjinë e dokumenteve që lidhen me ankimin e paraqitur nga mbrojtësi i tij, është i papranueshëm.

Përpos faktit që nuk përmban asnjë shkak dhe pikë të vendimit që kundërshtohet, kërkesë kjo e dispozitës së nenit 242 të Kodit të Procedurës Penale, ankimi ka edhe pasaktësi lidhur me datën që mban vendimi i Gjykatës së Shkallës së Parë për Krime të Rënda me të cilin u vendos masa e sigurimit personal. Kështu, ndërsa vendimi mban datën 11.2.2008, në ankim është shënuar data 17.2.2008, pasaktësi të cilat nuk kishte si të ndodhnin nëse do të ishte e vërtetë që punonjësit e policisë kishin shkuar në banesë për ekzekutimin e vendimit.

Pavarësisht kësaj, shumica përdor si argument garantimin e së drejtës për t'u mbrojtur të individit (në rastin konkret, të të arrestuarit Erjon) ndaj një vendimi gjyqësor, në përgjithësi, duke anashkaluar kërkesat e ligjit procedural penal për momentin e fillimit të kësaj të drejte, kërkesa këto të cilat sipas pakicës, parashikohen qartësisht në dispozitat e neneve 246 dhe 249 të Kodit të Procedurës Penale.

Në nenin 249 të Kodit të Procedurës Penale parashikohet e drejta (afati) e ankimit si në rastet e marrjes dijeni, *de facto*, nga vetë personi, ndaj të cilit është vendosur masa (pika 1 e nenit 246 të Kodit të Procedurës Penale), ashtu edhe në rastet e marrjes dijeni *de jure*, prej tij (neni 247 i Kodit të Procedurës Penale). Në të dy këto raste bëhet fjalë vetëm për marrjen dijeni në mënyrë të ligjshme.

Bazuar pikërisht në këtë arsyetim, kur caktimi i masës bëhet në mungesë të personit të cilit i përket, pakica është e mendimit që gjykata nuk mund të pranojë si të ligjshëm ankimin që bëhet jashtë këtyre dy rasteve të marrjes dijeni për vendimin e caktimit të saj. Pranimi i së kundërtës do ta çonte gjykatën në ligjërimin e palejueshëm të veprimeve të jashtëligjshme të personave që kryejnë detyra shtetërore, nga të cilat rrjedh informacioni për ekzistencën e një vendimi arresti të marrë nga gjykata në mungesë të individit përkatës, vendim ky, sikundër pranohet edhe nga shumica, për shkak të rëndësisë që ka, përbën sekret.

Pakica është e mendimit që mbajtja sekret e ekzistencës së një vendimi të këtij lloji, duhet të zgjasë deri në momentin kur i interesuari vihet në dijeni nëpërmes rrugëve ligjore që u përshkruan më lart.

Në favor të këtij mendimi është edhe përcaktimi që përmban pika 2 e nenit 249 të Kodit të Procedurës Penale, sipas së cilës, për të pandehurin e ikur, afati fillon të ecë nga dita e njoftimit, të bërë sipas nenit 141, dispozitë kjo në të cilën përcaktohen qartësisht dhe në formë detyruese, procedurat që duhet të ndiqen për njoftimet e të pandehurit kur nuk gjendet.

Si teoria e së drejtës procedurale penale, ashtu edhe praktika gjyqësore, lidhur me nocionin “njoftim”, në procesin penal kanë mbajtur qëndrim konsekuent ligjor. Kanë konsideruar të tillë jo marrjen dijeni apo vënien në dijeni të personit (i pandehur, dëshmitarët), pavarësisht formës, por vetëm atëherë kur ky proces realizohet në ndonjërin prej formave që përcaktohen, qartësisht, në ndonjërin prej dispozitave që përfshihen në kreun e II-të të Kodit të Procedurës Penale, që titullohet “Njoftimet”.

Anëtarë: Majlinda Andrea, Mirela Fana, Spiro, Spiro, Ardian Dvorani, Andi Çeliku.